

Naturtypekartlegging i Forsand kommune 2012

Torbjørn Høitomt og Tom Hellig Hofton

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland kvalitetssikra og nykartlagt naturtypar i Forsand kommune. Totalt 32 lokalitetar vart i 2012. Desse fordeler seg på 6 lokaliteter med A-verdi, 16 med B-verdi og 10 med C-verdi. Gammal lauvskog og store gamle tre er dei vanlegaste naturtypane.

Nøkkelord

Rogaland
Forsand
Naturtypekartlegging
Verdsetting
Kryptogamar

Omslag

FRAMSIDEBILETE

Nedre (Artsrik kystregnskog ved Lerangsvatnet) Foto: BioFokus/Torbjørn Høitomt 2012.

Midtre (Eikehage ved Lerangsvatnet) Foto: BioFokus/Torbjørn Høitomt 2012

Øvre (Eikedynekejuke frå Kammen SV) Foto: BioFokus/Tom Hellik Hofton 2012

LAYOUT (OMSLAG)

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-268-5

Biofokus-rapport 2013-10

Tittel

Naturtypekartlegging i Forsand kommune 2012

Forfattarar

Torbjørn Høitomt og Tom H. Hofton

Dato

03.05.2013

Tal på sider

29 sider

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneheldar denne rapporten "levende" lenker.

Oppdragsgivar

Fylkesmannen i Rogaland

Tilgjengelegheit

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastas ned frå:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland gjort ei supplerande kartlegging av naturtypelokalitetar i Forsand kommune. Audun Steinnes har vore vår kontaktperson hos oppdragsgivar. Torbjørn Høitomt har vore prosjektleiar hos BioFokus. Tom Hellig Hofton har òg teke del i arbeidet.

Denne rapporten har som mål og kort gjere opp status for naturtypekartlegginga i Forsand kommune per 2012, skildre kva som er gjort og sjå på status for kartlegginga av dei ulike hovudnaturtypene.

Oslo/Ås, 4. mars 2013

Forfattarane

Lokalitet 10, Lerangsvatnet S. Velutvikla og sær artsrik regnskog med fleire høgt raudlista, råmekrevjande lav og mosar.

Samandrag

BioFokus har på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland utført ei supplerande kartlegging av naturtypar i Forsand kommune. Innsatsen har i fyrste rekke vore retta mot ny kartlegging av område i kommunen som tidlegare ikkje har vore besøkt i samband med naturtypekartlegging.

32 lokalitetar vart kartlagt av BioFokus i 2013. Av desse er 6 vurdert som svært viktige (A-verdi), 16 som viktige (B-verdi) og 10 som lokalt viktige (C-verdi). Skog er den hovudnaturtypen som dekker det største arealet med om lag 844 daa (73 %). Deretter følgjer kulturlandskap med 250 daa (21,5 %) (**tabell 1**).

Tabell 1: Arealfordeling av hovudnaturtypar

Hovudnaturtype	Areal (daa)	%
Ferskvann/våtmark	51	4,41
Kulturlandskap	250	21,67
Skog	844	73,03
Sørvendt berg og rasmark	10	0,89
Totalt	1156	

Etter denne kartlegginga kan låglandet i Forsand kommune seiast og vere godt dekkja inn i naturtypesammanheng. Dette betyr at dei fleste A- og B-lokalitetar er funne og kartlagt, men at nokre lokalitetar med høg verdi framleis kan vere oversett.

Lokalitet 5, Rossavika Ø. Hagemark med rike førekomstar av artane eikelav (NT) og liten praktkrinslav (VU).

Innhald

1	INNLEIING / BAKGRUNN	6
2	GJENNOMFØRING	6
2.1	PRIORITERTE OMRÅDE	6
2.2	TILRETTELEGGING FOR NATUR2000	6
2.3	TIDLEGARE UNDERSØKINGAR	6
2.4	BEHANDLING AV GAMLE NATURTYPEDATA	7
2.5	RAUDLISTEARTAR	7
3	RESULTAT	8
3.1	OVERSIKT OVER KARTLAGDE NATURTYPAR	8
3.1.1	<i>Artsmangfald</i>	11
3.2	LOKALITETSSKRILDRINGAR	12
3.3	REGISTRERINGSSTATUS	26
3.3.1	<i>Status for dei ulike hovudnaturtypane</i>	27
4	DISKUSJON	28
4.1	ANSVARSNATURTYPAR OG -ARTAR I KOMMUNEN	28
5	LITTERATUR	29

Lokalitet 3, Rossavika lengst S. Beitesteinmose (VU) veks på ei middels stor steinblokk i lokaliteten.

1 Innleiing / bakgrunn

I føreordet til fyrste utgåve av naturtypehandboka (Direktoratet for Naturforvaltning 1999) står følgjande: *"Det er et politisk mål at alle landets kommuner skal gjennomføre kartlegging og verdsetting av viktige områder for biologisk mangfold på sine arealer (St. meld. nr. 58 (1996/97) 1996-97). Den kommunale kartleggingen omfatter naturtyper, vilt, rødlistearter, ferskvannslokaliteter og marint biologisk mangfold."*

Arbeidet som har vorte gjort i samband med kartlegginga i Forsand kommune er finansiert med middel frå Fylkesmannen i Rogaland. Den økonomiske ramma låg på 485.000 ekskludert moms, og omfatta kvalitetssikring og ny kartlegging av naturtypelokaliteter i kommunane Forsand, Hjelmeland og Sandnes. Det er utarbeida ein rapport for kvar av dei tre kommunane.

Feltarbeidet vart gjort i løpet av feltsesongen 2012 med påfølgjande rapportering hausten 2012 og vinteren 2013. Feltarbeid knytt til dette prosjektet har vorte utført av Torbjørn Høitomt (prosjektleder) og Tom Hellik Hofton. Data er systematisert i Natur2000 (Borch og Wergeland Krog 2011).

Metoden for kartlegging følgjer DN handbok 13, revidert utgåve (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Sjå handboka og da særleg kapitla 1-4 og 6 som gjer rede for kriterium for utval og verdsetting av naturtypar.

I samband med oppdateringa har BioFokus produsert sosifiler for naturtypetemaet. Desse er sendt til Fylkesmannens miljøvernavdeling saman med egenskapsdata. Fylkesmannen vil på dette grunnlag oppdatere Naturbase i samarbeid med DN.

2 Gjennomføring

2.1 Prioriterte område

I samråd med Fylkesmannens miljøvernavdeling vart det bestemt at fokus skulle rettast mot dei vestre delane av Forsand kommune, og da i fyrste rekke lågtliggjande areal med kulturlandskap.

2.2 Tilrettelegging for Natur2000

Nykartlagte naturtypelokalitetar har vorte gjeve eit nytt nummer innanfor ein nummerserie som ikkje kjem i konflikt med lokalitetsnummer som tidigare er nytta av fylkesmannen. Ny nummerserie er valt uavhengig om ny naturtypeavgrensing overlappar med tidlegare avgrensa naturtype eller ikkje. Den nye nummerserien er 1-34 Nummerserien er ikkje heilt samanhengande fordi fleire registrantar har arbeida med innlegging av naturtypedata i Natur2000-basen samtidig. Det er difor tildelt rommelege nok nummerseriar til å unngå risikoen for at to eller fleire registrantar ville opprette same lokalitetsnummer på ulike naturtypelokalitetar.

2.3 Tidlegare undersøkingar

Eksisterande naturtypedata for Forsand kommune er av nyare dato og følgjeleg av god kvalitet. Det vart difor ikkje brukt tid på kvalitetssikring. Vi har ikkje vore kjent med relevante kjelder som dekker dei områda som vi har kartlagt i 2012. Unntaket er nokre spreidde funn får Artskart (Artsdatabanken 2013).

2.4 Behandling av gamle naturtypedata

Det er berre ein gammal lokalitet som er oppdatert i 2012 (BN00080491). Her er både område skildring og avgrensing endra.

2.5 Raudlisteartar

Trua og sjeldsynte artar som er kartlagt gjennom prosjektet vil bli søkt fram i Artskart (Artsdatabanken & GBIF 2013).

3 Resultat

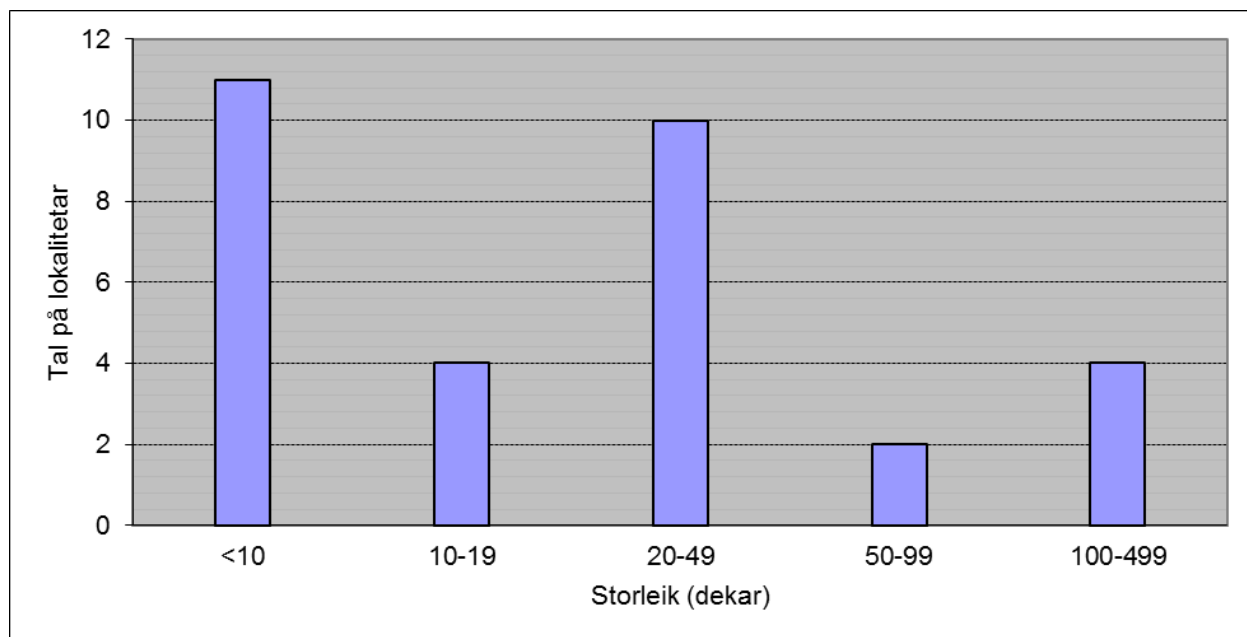
3.1 Oversikt over kartlagde naturtypar

Dette kapitelet har som mål å summere opp resultata frå registreringene. Det ble totalt registrert 32 lokalitetar i dette prosjektet. Seks lokalitetar er gitt verdien svært viktig (A-verdi), 16 lokalitetar er gitt verdien viktig (B-verdi), medan 10 lokalitetar er gitt lokal verdi (C-verdi).

Om ein ser på areal er skog den dominerande hovudnaturtypen med ein dekning på 73 %. Deretter følgjer hovudnaturtypene kulturlandskap med 21,5 %, og ferskvatn/våtmark med drygt 4 %. Om ein ser på fordelinga av tal på lokalitetar, er tendensane dei same. Her kjem skog øvst (n=16), med kulturlandskap (n=14) og ferskvatn/våtmark (n=2) på dei neste plassane. **Tabell 2** gir ein oversikt over korleis dei ulike naturtypene fordelar seg på tal på og storleik på lokalitetane. **Figur 1** viser fordelinga i storleik for alle lokalitetane. I **tabell 3** er alle lokalitetane som vart kartlagt i 2012 lista opp alfabetisk.

Tabell 2. Oversikt over fordelinga av de ulike naturtypene og korleis desse ordnar seg på areal og verdi.

Hovudnaturtype	Naturtype	A	B	C	Tal på lok	Areal (daa)
Ferskvatn/våtmark	Rik kulturlandskapssjø			1	1	40,5
	Viktig bekkedrag		1		1	10,5
Kulturlandskap	Hagemark	1	3		4	47,1
	Naturbeitemark		2	2	4	190,6
	Store gamle tre	1	2	2	5	12,7
Skog	Gammal fattig edellauvskog	2	1		3	55,3
	Gammal lauvskog	1	4	4	9	282,5
	Rik edellauvskog	1			1	231,4
	Rik sumpskog		1		1	7,4
	Kystfuruskog		2		2	267,6
Rasmark, berg og kantkratt	Nordvendte kystberg og blokkmark			1	1	10,3
Totalsum		6	16	10	32	1155,7

Figur 1: Figuren syner korleis dei 32 lokalitetane fordeler seg etter storleik (da).

Lokalitet 10, Lerangsvatnet S, er lokalitet for den sjeldne arten klovemose (DD).

Tabell 3: Alfabetisk lokalitetsoversikt over dei 32 lokalitetane som vart kartlagt av BioFokus i 2012.

Lokalitetsnavn	Lokalitetsnr.	BN-nummer	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal
Dørvika	24		Kystfuruskog	Temperert regn- skog med furu	B	63,2
Dørviklia	25		Kystfuruskog	Temperert regn- skog med furu	B	204,3
Eikjeland SV	30		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	B	34,7
Erevik	16		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	C	8,7
Espedal S	6		Rik sumpskog	Varmekjær kjelde- lauvskog	B	7,4
Espedalsvatnet NV	31	BN00080491	Rik edellauvskog	Alm-lindeskog	A	231,4
Haukali	17		Naturbeitemark	Frisk fattigeng bei- tet	B	100,4
Haukali S	34		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	B	?
Heiatjørna S	23		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	C	28,9
Husafjellet, aust for Rossavik	7		Nordvendte kystberg og blokkmark	Sørlig, oseanisk moseutforming	C	10,3
Indre Dørvikneset Ø	26		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	C	4,9
Kammen SV, Ø for Eidavatnet	28		Gammal fattig edel- lauvskog	Eikeskog	A	21,4
Kolabygda - Brekke N	14		Hagemark	Eikehage	B	5,1
Kolabygda - Nord- land N	12		Store gamle trær	Eik	B	2,9
Kolabygda - Nord- land Ø	13		Store gamle trær	Eik	B	8,8
Kvednaskaret, nedre del	8		Store gamle trær	Hol eik	C	0,2
Lerang Ø	9		Hagemark	Eikehage	A	9,2
Lerangshammaren	11		Gammal fattig edel- lauvskog	Eikeskog	A	22,3
Lerangsvatnet S	10		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	A	28,6
Lerangsvatnet V	19		Store gamle trær	Eik	C	0,1
Meling	15		Store gamle trær	Andre treslag	A	0,7
Oaland	18		Rik kulturlandskapssjø	Kalkfattigare ut- forming	C	40,5
Pannevikskogen, SV for Nedreid	27		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	C	29,9
Plasset SØ	33		Naturbeitemark		C	67,3
Rossavika S	2		Hagemark	Eikehage	B	20,0
Rossavika SØ	4		Gammal fattig edel- lauvskog	Eikeskog	B	11,5
Rossavika Ø	5		Hagemark	Eikehage	B	12,8
Rossavika, bekk	1		Viktig bekkedrag	Parti som binder saman andre na- turmiljø	B	10,5
Rossavika, lengst S	3		Naturbeitemark	Frisk fattigeng bei- tet	B	1,1
Tungebekken	32		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	B	40,4
Varen (Vardatoppen) NØ	22		Gammal lauvskog	Fuktig kystskog	B	106,4
Vassbotn	29		Naturbeitemark		C	21,7

3.1.1 Artsmangfald

Det er registrert raudlisteartar i ei rekkje av dei kartlagde naturtypeavgrensingane. Dei fleste raudlistefunna er råmekrevjande kryptogamar som vart funne i fuktige skogar eller i kulturlandskapet. Heile 25 raudlisteartar har vorte funne i dei 32 lokalitetane. (sjå tabell 4) Sjå Artskart og dei einskilde områdeskildringane for detaljert informasjon om raudlisteartane.

Tabell 4: Raudlisteartar som er funne innanfor ein eller fleire av de 32 lokalitetane som vart kartlagt i 2012. (Nokre få eldre funn er henta frå Artskart)

Artsgruppe	Vitskapleg namn	Norsk namn	Kategori	Tal på funn
Karplanter	Fraxinus excelsior	Ask	NT	3
Lav	Punctelia jeckeri	Randpunktlav	CR	1
	Leptogium cochleatum	Prakthinnelav	EN	1
	Parmotrema crinitum	Hårkrinslav	EN	2
	Hypotrachyna laevigata	Grå buktkrinslav	EN	2
	Menegazzia subsimilis	Kystskodelav	EN	1
	Usnea flammea	Ringstry	NT	4
	Pyrenula occidentalis	Gul pærelav	NT	3
	Flavoparmelia caperata	Eikelav	NT	1
	Bunodophoron melanocarpum	Kystkorallav	NT	2
	Pertusaria multipuncta		VU	1
	Menegazzia terebrata	Skodelav	VU	4
	Thelopsis rubella		VU	2
	Pachyphiale carneola		VU	6
	Parmotrema chinense	Liten praktkrinslav	VU	3
	Cetrelia olivetorum	Praktlav	VU	1
	Graphis elegans		VU	1
Sopp	Hymenochaete corrugata	Rutebroddsopp	NT	1
	Phlebia serialis	Tyrivoksskinn	VU	1
	Perenniporia medulla-panis	Eikedynekjuke	VU	1
Mosar	Harpalejeunea ovata	Klovemose	DD	1
	Platyhypnidium lusitanicum	Kystskeimose	VU	1
	Habrodon perpusillus	Parkmose	VU	3
	Hedwigia integrifolia	Beitesteinmose	VU	1
	Rhabdoweisia crenulata	Butturnemose	VU	2
Totalsum	25 artar			49

3.2 Lokalitetsskrildringar

1, Rossavika, bekk, Viktig bekkedrag (Parti som binder sammen andre naturmiljøer) - **Verdi B.**

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 25.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Avgrensinga omfattar ei bekkestrekning frå garden Øvre Rossavik og ned til sjøen. Lokaliteten inkluderer kantsone som for ein stor del grenser mot fulldyrka mark. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen viktig bekkedrag og omfattar ein relativt liten bekk med tilhøyrande kantsone. Tre- og busksjiktet er dorminert av ask (NT), spisslønn og platanlønn. Ellers finst noko rogn, svartor, hassel, bjørk og rips. Det finst få gamle tre, men nokre asketre er over 40 cm i diameter. Noko daud ved av de fleste trelag finst spreidd. Feltsjiktet er for ein stor del frodig og prega av vanlege og til dels nitrogenkrevjande artar som stankstorkenebb, skogburkne, markrapp, vendelrot, ormetelg, kratthumleblom, kvitveis, sølvbunke, lundrapp, skogkarse, krattmjølke, engsoleie og stornesle. I botnsjiktet og på steinar dominerer vanlege moseartar som musehalemose (Isoetecium myosuroides), kystkransmose (Rhytidiadelphus loreus), storkransmose (R. loreus), kysttornemose (Mnium hornum), stabbesteinmose (Ptychomitrium polyphyllum), bleiktujamose (Thuidium delicatulum), krusfagermose (Plagiomnium undulatum) og kystmoldmose (Eurhynchium striatum). I bekken finnes artar som klobekkemose (Hygrohypnum ochraceum), buttgråmose (Racomitrium aciculare), bekkeskeimose (Platyhypnidium riparioides) og bekketvibladmose (Scapania undulata).

Artsmangfold: Den sårbare mosearten kystskeimose (Platyhypnidium lusitanicum) VU, blei registrert under ei stor steinblokk i nedre delar av avgrensinga. Dette er ein noko varmekjær oseanisk art som berre finst i dei mest nedbørrike delane av Sørvestlandet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Delar av lokaliteten er noko påverka av gjødselsig frå beitemark og fulldyrka slåttemark. Noko areal i øvre del av lokaliteten er òg brukt som beitemark, der dyra går helt ned til bekken. I nedre deler finst nokre flaumførebyggjande tiltak i form av steinsetting og oppmura kanalar, samt nokre mindre steinfyllingar. På eit punkt er kantsona fjerna på begge sider av bekken grunna eit kryssande luftstrekk.

Fremmede artar: Platanlønn finst vanleg langsmed bekken. I tillegg finst noko spisslønn, edelgran og ein framand mispeart, men desse utgjør ikkje nokon stor trussel.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i eit nettverk av viktige kulturlandskapslokaliteter i Rossavika.

Vegetasjon: Edelløvskogvegetasjon (D)

Verdivurdering: Rik edellaavskog med stor treslagsvariasjon langsmed ein bekk. Lokaliteten er lågtliggjande og det har vorte funne ein sjeldsynt moseart i bekken. Lokaliteten inneheld likevel mykje framande artar og er til dels ganske sterkt påverka av menneskeleg aktivitet. Avgrensinga er difor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: I utgangspunktet bør lokaliteten bevarast gjennom fri utvikling. Sjølv sagt bør dei framande artane fjernast, men det er ikkje tilrådeleg å fjerne all platanlønn på samme tid. Dette vil endre fuktighetsforholda langsmed bekken, noko som kan vere negativt for fleire kravfulle artar.

2, Rossavika S, Hagemark (Eikehage) - **Verdi B.**

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 25.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i Rossavika i Forsand og omfattar eit større areal med hagemark heilt sør i sjølve grenda. Lokaliteten grensar mot dyrka mark, ein bekk (som òg er kartlagt som naturtype) og mot sjøen. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen hagemark med utformingane eikehage og bjørkehage. Noko av arealet er sterkt forsumpa av kjeldevatn og kjem difor innunder naturtypene boreal og varmekjær kjeldelaavskog. Dei dominerande treslaga i hagemarka er eik (<60 cm) og bjørk, men det finst òg noko hassel, svartor, hegg, rogn og hassel. Dei to siste er mest å rekne som eit element i gjengroinga av lokaliteten, men nokre eldre tre finst òg av desse treslaga. Svartor, hegg og ask finst fyrst og fremst i samband med dei kjeldepåverka areala. Ein del gamle tre av eik og bjørk finst, ellers er trea mest unge til halvgamle. Dei kjeldepåverka areala er dels ein stabil bjørkedominert type og dels ein tidlegare meir open type som nå er i gjengroing med ask, svartor og hegg. I dei tørre partia er vegetasjonen fattig til intermediær med artar som gulaks, gauksyre, vivendel, hengjeveng, smyle, småmarimjelle, tepperot og skogfiol. I de blaute, kjeldepåverka partia finst artar som skogsnelle, skogkarse, vendelrot, englodnegras, vanleg høymol, krypssoleie og stjernestorr. I botnsjiktet finst mest engkransmose (Rhytidiadelphus squarrosus) og kystmose (Loeskebrum brevirostre) i dei tørre partia, medan dei noko fuktigare og blaute partia er dominert av artar som sumplundmose (Brachythecium rivulare), kystkransmose (Rhytidiadelphus loreus) og stortylte (Bazzania trilobata).

Artsmangfold: Den uvanlege og raudlista arten parkmose (Habrodon perpusillus) blei påvist på ei eldre eik i hagemarka. Denne arten har nokre førekomstar i Forsand men er ikkje vanleg. Utover dette finst vanlegare epifyttiske mosar som vribustehette (Orthotrichum pulchellum), piggnoppgullhette (Ulota phyllantha) og trådkjølme (Zygodon rupestris). Av lav blei liten praktkrinlav (Parmostrema chinense) påvist på eit asketre.

Bruk, tilstand og påvirkning: Heile lokaliteten har tidlegare vorte brukt til beite. Det ser ikkje ut som området blir beita i dag og det er for ein stor del i gjengroing. Særleg rask er gjengroinga i dei fuktigare delane av lokaliteten, der ungskog av ask kjem opp.

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i eit nettverk av viktige kulturlandskapslokaliteter i Rossavika.

Vegetasjon: Rik sumpskog (E4)

Hagemark (Rødlistebeategnelse) (G20)

Varmekjær kildeløvsog (E5)

Verdivurdering: Større, variert hagemarkslokalitet som dels er kjeldeprega. Delar av lokaliteten er i relativt sterk gjengroing, men det finst framleis nokre lyskrevjande epifyttar på dei gamle trea i lokaliteten. Avgrensinga er difor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør opnas opp kring dei gamle eiketrea. Det bør òg drives noko manuell rydding der det har komme opp mykje ungsog. Heile lokaliteten kan bli beita, men pass på at beitetrykket ikkje blir for høgt, noko som vil føre til at dei blaute partia blir veldig opptråkka.

3, Rossavika, lengst S, Naturbeitemark (Frisk fattigeng beitet) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 25.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i Rossavika i Forsand og omfattar ein del av i naturbeitemark heilt sør i sjølve grenda. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen naturbeitemark med utforminga frisk fattigeng. Vegetasjonen er dominert av nitrofile artar, men med innslag av gulaks og raudsvingel. Ellers mykje engsoleie, snauveronika og engkvein. I botnsjiktet finst mykje engkransmose.

Artsmangfold: Lokaliteten er avgrensa på grunn av førekomst av ein sårbar moseart. Beitesteinmose (*Hedwigia integrifolia*) (VU). Denne arten veks på noko gjødselpåverka steinblokker, oftast i naturbeitemark, og har ein oseanisk og varmekjær utbreiing.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er noko gjødselpåverka, men ikkje så sterkt som mange andre liknande lokalitetar i regionen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i eit nettverk av viktige kulturlandskapslokaliteter i Rossavika.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4)

Verdivurdering: I utgangspunkt ganske triviell lokalitetet, men førekomst av ein sårbar art som er avhengig av at gjødselmengda blir halden lav gjer at lokaliteten er vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør ikkje bli spreidd kunstig gjødsel på naturbeitemarka. Laokaliteten bør beitast, da det viser seg at beitesteinmose vanlegvis finst i naturbeitemarker i hevd.

4, Rossavika SA, Gammel fattig edellauvskog (Eikeskog) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 25.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg rett søraust for grenda Rossavika i Forsand og omfattar eit noko beitepåverka eikeskogsområde med mange store steinblokker. Steinblokkene ligg til dels så tett at det dannes små fuktige mikrohabitat inne i mellom dei. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen gammal fattig edellauvskog med utforminga eikeskog. Lokaliteten er eikedominert med innslag av noko bjørk i partiar. Eika oppnår ein diameter på 80-90 cm i brysthøgde, og nokre av de grovaste eikene står relativt ope og har vide kroner. Det finst lite daud ved i området. Feltvegetasjonen er fattig med artar som smyle, krattlodnekras, tepperot, hengjeveng og gulaks. Det finst noko einer i busksjiktet.

Artsmangfold: Ptaktlav (*Cetrelia olivetorum*) (VU), blei registrert på ei grov eik i området. På dei store steinblokkane finst eit utval oseaniske moseartar. Dei blei ikkje undersøkt grundig, men det er eit potensial for sjeldsynte og trua moseartar sjølv om slike ikkje blei funne i denne omgang. Funn av taglmose (*Sphenolobopsis pearsonii*) og vengemose (*Douinia ovata*) indikerer høg råme.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er noko beitepåverka. Eit kryssande steingjerde tydar på tidlegare bruk som beitelend.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i eit nettverk av viktige kulturlandskapslokaliteter i Rossavika.

Vegetasjon: Blåbær-eikeskog (D1a)

Verdivurdering: Lokaliteten omfattar eit område med ganske gammal, blokkrik eikeskog. Det er påvist eit lite knippe krevjande artar og det er eit godt potensial for fleire sjeldsynte mosar og lav. Avgrensinga er vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten kan bli beita, men bør ellers bevarast under fri utvikling. Noko manuell rydding kan gjerast dersom der gror til kring dei store eikene.

5, Rossavika A, Hagemark (Eikehage) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 25.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg aust for gardane i Rossavika og omfattar ei storfebeita, sørvestvendt hagemark med eik. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen hagemark med utforminga eikehage. Meir eller mindre eikedominert hagemark med innslag av noko bjørk. Tresettinga er spreidd til ganske tett i partier. Eiketrea har vanleg ein diameter på 50-60 cm. Det finst noko daud ved, hovudsakleg av bjørk, men òg litt gadd og nokre læger av eik. Vegetasjonen er fattig med artar som smyle, blåbær, tepperot, engkransmose (*Rhytidiadelphus squarrosus*) og kystkransmose (*R. loreus*). På trestammar finst mykje musehalemose (*Isotrichum myosuroides*), ekornmose (*Leucodon sciurioides*) og ryemose (*Antitrichia curtipendula*).

Artsmangfold: Det finst mykje eikelav (*Flavoparmelia caperata*) (NT), både på trestammar (om lag 20 stk.) og på steinar. Vidare finst nokre trestammar med liten praktkrinslav (*Parmotrema chinense*) (VU) spreidd.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ytterkantane av lokaliteten er påverka av gjødselspreiing. Vidare blir heile lokaliteten beita av storfe.

Fremmede artar: Noko kirsebær finst i vestkanten av lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i eit nettverk av viktige kulturlandskapslokaliteter i Rossavika.

Vegetasjon: Hagemark (Rødlisterbetegnelse) (G20)

Verdivurdering: Større velhevd eikehage med gode førekomstar av to raudlista lavartar. Lokaliteten er likevel noko påverka av gjødselspreiing og eiketrea er ikkje veldig gamle. Potensialet for raudlista artar utover dei to som er påvist er vurdert som lågt. Avgrensinga er difor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hevda på lokaliteten bør halde fram som i dag. Det er viktig å prøve og unngå at lokaliteten blir utsett for sterk gjødselpåverknad.

6, Espedal S, Rik sumpskog (Varmekjær kildelauvskog) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 25.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i ein bekkedal mellom gardane Eikjeland og Espedal inne i Espedalen i Forsand kommune og omfattar ei nordaustvendt lisse/lite bekkesøkk ned mot ein større bekk. Lokaliteten grenser mot gjødsla beitemark og trivielle skogtyper. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen rik sumpskog med utforminga varmekjær kildelauvskog. Svartordominert, svært blaut kjeldepregd skog med ein del blottlagd jord/dy. Noko bjørk finst spreidd. Skogen er ikkje veldig gammal, og er truleg fyrstegenerasjons skog på det som tidlegare har vore open beitemark. Vanlege artar i feltsjiktet er elvesnelle, myrflol, skogsnelle, kildeurt, kornstorr, stjernestorr, tepperot, gauksyre, skogstjerne, gulaks, blåtopp, myrtistel, knereverumpe, rødsvingel, engsyre, hengjeveng, skogsalat, engfrytle, smyle, krypsiv, gråstorr. Noko sløke og bringebær finst langsmed bekken i nord. I botnsjiktet finst eit rikt utval av mosar. I dei blaute partia finst mellom anna bekketvebladmose (*Scapania undulata*), bekkevrangmose (*Bryum pseudotriquetrum*), teppekjeldemose (*Philonotis fontana*), sildremose (*Dichodontium palustre*), spriketorvmose (*Sphagnum squarrosus*), bekkerundmose (*Rhizomnium pseudopunctatum*), sumpbroddmose (*Calliergon cuspidatum*) og kysttornemose (*Mnium hornum*).

Artsmangfold: Det blei ikkje påvist sjeldsynte eller trua artar. Dei noko uvanlege artane kystmose (*Loeskebryum benvirostre*) og kaursvamose (*Oxystegus tenuirostre*) bør likevel nemnast.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten bærer sterkt preg av å vere gammal beitemark. Truleg blir lokaliteten framleis beita og avgrensinga kunne truleg like gjerne vore kartlagt som ei kulturlandskapstype.

Vegetasjon: Varmekjær kildeløvskog (E5)

Verdivurdering: Større areal med sterkt kjeldeprega svartorskog. Heile lokaliteten har truleg tidlegare vore open beitemark, og området blir truleg beita den dag i dag. Skogen er ikkje særleg gammal, det er ikkje funne sjeldsynte eller trua artar, men lokaliteten er stor, har eit godt utviklingspotensial og representerer ei type som ikkje er vanleg i regionen. Avgrensinga er difor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør ikkje hoggast i lokaliteten. Arealet kan inngå i eit større beiteområde, men må, sidan det er så blautt, ikkje utsetjast for eit høgt beitetrykk. Det er òg viktig å prøve og unngå at lokaliteten blir utsett for sterk gjødselpåverknad.

7, Husafjellet, aust for Rossavika, Nordvendte kystberg og blokkmark (Sørlig, oseanisk moseutforming) - Verdi C.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 26.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på nordsida av Husafjellet rett aust for Rossavika. Avgrensinga omfattar bratte, delvis tresette, nordvendte bergveggar. Noko bjørkeskog er take med for å hindre at mikroklimaet blir endra ved hogstinnrep. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot sistnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan lokaliteten truleg plasserast i sør- til mellomboreal sone.

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen nordvendte kystberg og blokkmark med utforminga sørleg, oseanisk moseutforming. Nordvendte bergveggar med halvgammal bjørkeskog i nedkant, samt nokre tre opp i bergskrentane. Noko rogn og selje inngår spreidd. Vegetasjonen er fattig, typisk oseanisk blåbærtype med nøysame artar.

Artsmangfold: Det blei påvist eit rikt utval av middels til klart råmekrevjande moseartar. Dette omfattar mellom anna heimose (*Anastrepta orcadensis*), grannkrekemose (*Lepidozia pearsonii*), kysttvebladmose (*Scapania gracilis*), purpurmose (*Pleurozia purpurea*), prakttvebladmose (*Scapania ornithopodioides*) og gullhårmose (*Breutelia chrysocoma*). I tillegg finst hinnebregne spreidd langsmed heile den nordleg eksponerte bergrekka. Det råmekrevjande lavelementet blei ettersøkt, men ingen krevjande artar blei funne.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det blei ikkje funne spor etter nyare menneskeleg bruk i lokaliteten.

Vegetasjon: Hinnebregne-utforming (Rødlistebetegnelse) (F2d)

Blåbærskog (A4)

Verdivurdering: Middels godt utvikla kystberg-lokalitet med eit knippe typiske artar. Lokaliteten er likevel ikkje så artsrik som andre liknande lokaliteter i Forsand, Gjesdal og Sandnes, og ingen sjeldsynte eller trua artar blei funne. Avgrensinga er difor vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Verdiane i lokaliteten blir teke best omsyn til under fri utvikling.

8, Kvednaskaret, nedre del, Store gamle trær (Hul eik) - Verdi C.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 26.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i Kvednaskaret, mellom Forsandbygda og Lysefjordbrua i eit område som vert prega av eldre eikeskog i mosaikk med parti med boreale treslag. Kvednaskaret er ein grunn, vestvendt bekkedal. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen store gamle tre med utforminga hol eik og omfattar eit einskild eiketree langsmed bekken som kjem ned Kvednaskaret. Eika er 80-90 cm i diameter heilt nedst, truleg styva frå gammalt og har i dag to hovudstammar frå om lag ein meters høgde og oppover. Den nedre delen og nedre delar av den eine hovudstammen er innhol. Opninga er relativt stor og det finst mykje raudmold i treet. Den eine hovudgreina er heilt død. borken er ganske slett, utan store sprekkar.

Artsmangfold: Det vert ikkje funne sjeldsynte eller trua artar på eika, men det kan vere eit potensial for ulike insekt knytte til dei innhole delane. Vanlege artar som musehalemose (*Isoetecium myosuroides*), matteblæremose (*Frullania tamarisci*) og raudflekklav (*Arthonia vinosa*) veks på treet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika står i ganske tett eikedominert skog og har veldig smal krone.

Vegetasjon: Blåbær-edelløvskog (D1)

Verdivurdering: Hol eik i relativt tett skog. Det vert ikkje funne sjeldsynte og trua artar og potensialet er vurdert ut i frå forholda å vere middels til lågt. Lokaliteten er difor vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Den hule eika har stått i tett skog så lenge at det ikkje er noko hensikt å opne opp rundt ho nå. Verdiane i lokaliteten blir difor teke best omsyn til under fri utvikling.

9, Lerang A, Hagemark (Eikehage) - Verdi A.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Jon Klepsland den 27-28.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i kulturlandskapet ved Lerang og omfattar eit areal med hagemark ut mot Lerangsvatnet. Berggrunnen i området består av auggneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen hagemark med utforminga eikehage. Meir eller mindre eikedominert hagemark med innslag av noko bjørk, ask (NT), einer og svartor, sistnemnte hovudsakleg langsmed bekken i nord. Tresettinga er spreidd til ganske tett, men heilt ope parti finst midt i avgrensinga. Eiketrea har vanleg ein diameter på 30-70 cm, men einskilde tre opp mot 90 cm finst. Nokre av eiketrea har ein del døde greiner i krona og det blei sett ein hol høgstubble sør i avgrensinga. Feltvegetasjonen er prega av nitrofile artar med innslag av nokre naturengartar i kantane.

Artsmangfold: Det blei observert fleire sjeldsynte og trua artar på dei gamle eike- og asketrea. Den sterkt trua arten hårkrinslav (*Parmotrema crinitum*) (EN) blei funne på minst fire tre. Vidare blei den sårbare arten *Pachyphiale carneola* (VU) funne på nokre eiketree. artar som blyhinnelev (*Leptogium cyanescens*), grynfiltlav (*Pannaria conoplea*), skrubbernever (*Lobaria scrobiculata*), lungenever (*L. pulmonaria*) og sølvnever (*L. amplissima*) blei funne på nokre eiketree. Den sårbare arten parkmose (*Habrodon perpusillus*) (VU) blei òg funne på eit par eiketree.

Bruk, tilstand og påvirkning: Heile lokaliteten blir brukt som beitemark, truleg for sau. Dei opne delane av avgrensinga blir truleg og utsett for gjødselspreiing.

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre område med store gamle tre i Lerang og nordover i Kolabygda.

Vegetasjon: Hagemark (Rødlistebetegnelse) (G20)

Verdivurdering: Velutvikla eikehage med eit stort antall grove og gamle tre. Det er funne fleire sjeldsynte og trua kryptogamer på dei gamle eikene og lokaliteten er difor vurdert som svært vitig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig at det ikkje blir spreidd gjødsel oppover stammane på dei gamle eiketrea. Dette vil øydeleggje vekseforholda for dei sjeldsynte kryptogamane.

10, Lerangsvatnet S, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi A.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i sørenda av Lerangsvatnet, innunder Våmulen i Forsand kommune og omfatter ein brem med skog samt nedre deler av bergene opp mot Våmulen. Berggrunnen i området består av augegneis og granitt, men eit litt rikare parti finst sør i avgrensinga. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen gammal lauvskog med utforminga fuktig kystskog. Heilt i nord glir det over mot temperert kystfurskog, men det er ikkje særleg stort innslag av furu. Bjørk er dominerande treslag, men det finst eit ganske stort innslag av hassel og rogn samt litt osp og hegg. Skogen er i aldersfase, eldst i midtre delar og det finst ein god del død ved av bjørk. Feltvegetasjonen er artsfattig med typiske artar for oseaniske blåbærskogar. I botnsjiktet finst store mengder råmekrevjande mosar.

Artsmangfold: Lokaliteten er veksestad for ei rekkje sjeldsynte og trua kryptogamar. På de gamle bjørketrea finst artar som kystskoddelav (*Menegazzia subsimilis*) (EN), grå buktkrinslav (*Hypotrachyna laevigata*) (EN), hodeskoddelav (*Menegazzia terebrata*) (VU) og kystskriftlav (*Graphis elegans*) (VU) og dvergperlemose (*Microlejeunea ulicina*). På rogn finst gul pærelav (*Pyrenula occidentalis*) (NT), og på berg finst artar som kystkorallav (*Bunodophoron melanocarpum*) (NT), butturnemose (*Rhabdoweisia crenulata*) (VU), klovemose (*Harpalejeunea molleri*) (DD) og taglmose (*Sphenolobopsis pearsonii*). Vidare finst fleire krevjande, men meir vidt utbreidde artar som hinnebregne, purpurmose (*Pleurozia purpurea*), småhinnemose (*Plagiochila punctata*) og gullhårmose (*Breutelia chrysocoma*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er ikkje påverka av nyare inngrep.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre fuktige kystskogar med rik kryptogamflora i området.

Vegetasjon: Blåbærskog (A4)

Verdivurdering: Velutvikla gammal bjørkeskog med førekomst av ei lang rekkje sjeldsynte, råmekrevjande kryptogamer, noko som gjer at lokaliteten er vurdert som svært viktig (A-verdi) med klar margin.

Skjøtsel og hensyn: Verdiane i lokaliteten blir teke best omsyn til under fri utvikling.

11, Lerangshammaren, Gammel fattig edellauvskog (Eikeskog) - Verdi A.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg innerst på halvøya sør for Lerangsvågen og omfattar den austvendte lisida ned fra Lerangshammaren. Avgrensinga grensar mot ope beitemark i botn, og ellers mot trivielle skogtyper. Berggrunnen i området består av augegneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen gammal fattig edellauvskog med utforminga eikeskog. Relativt ung, eikedominert skog med noko innslag av bjørk og rogn. Nokre noko grøvre eiketre finst i nedre del av lokaliteten. Nokre steinblokker og bergskrentar finst spreidd i lia. Feltvegetasjonen er artsfattig og liknar mest ein blåbærtype, sjølv om særleg nedre delar av lokaliteten truleg er gammal beitemark. Blåbær og smyle er dei to klart mest vanlege artane. I botnsjiktet finst artar som storstylte (*Bazzania trilobata*), kystvebladmoser (*Scapania gracilis*), og kystkransmose (*Rhytidiadelphus loreus*) vanleg.

Artsmangfold: Det blei påvist eit rikt utval av råmekrevjande mosar og lav. Hårkrinslav (*Parmotrema crinitum*) (EN) blei påvist på to eiketre i området, medan grå buktkrinslav (*Hypotrachyna laevigata*) (EN) veks på ein bergvegg om lag midt i lokaliteten. Gul pærelav (*Pyrenula occidentalis*) (NT) veks spreidd på rogn og det er tidlegare funne hodeskoddelav (*Menegazzia terebrata*) (VU) og kystkorallav (*Bunodophoron melanocarpum*) i lokaliteten. Mosefloraen er òg rik med dvergperlemose (*Microlejeunea ulicina*) og butturnemose (*Rhabdoweisia crenulata*) (VU) som dei beste funna.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen i lokaliteten er ung og dei nedre delane ber preg av å vere gammal beitemark. Utover dette er det ikkje registrert nye inngrep i området.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre fuktige kystskogar med rik kryptogamflora i området.

Vegetasjon: Blåbær-eikeskog (D1a)

Verdivurdering: Førekomst av eikeskog med førekomst av ei lang rekkje sjeldsynte, råmekrevjande kryptogamer, noko som gjer at lokaliteten er vurdert som svært viktig (A-verdi) med klar margin.

Skjøtsel og hensyn: Verdiane i lokaliteten blir teke best omsyn til under fri utvikling.

12, Kolabygda - Nordland N, Store gamle trær (Eik) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategori følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg ved Nordland i Kolabygda og omfattar ei rekkje gamle eiketre langsmed ein åkerkant. Berggrunnen i området består av augneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen store gamle tre og omfattar om lag 25 eiketre med ein diameter på 60-80 cm. Trea har for ein stor del ganske vide kroner og noko daudt virke i form av større og mindre greiner. Det blei ikkje observert holrom, og borken er for det meste relativt jamn.

Artsmangfold: Lungenever (*Lobaria pulmonaria*) og stiftfiltlav (*Parmeliella triptophylla*) blei funne heilt aust i lokaliteten. *Pachyphiale carneola* (VU) blei funne på eit eiketre.

Bruk, tilstand og påvirkning: Heile lokaliteten blir beita av storfe. Det er òg truleg at noko gjødsel hamnar inn blant dei gamle eiketre når åkeren skal bli spreidd. Nokre av trestammene er tydeleg påverka av gjødsel på sida mot åkeren. Store mengder ragglav (*Ramalina* sp.) tyder på høgt innhald av næringsstoff. I bakkant av lokaliteten finst ein lagerplass og ein bygning.

Fremmede artar: Det veks ein del eksemplar av ein sjeldsynt mispel-art mellom eiketre.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre område med store gamle tre i Kolabygda og sørover mot Lerang.

Verdivurdering: Om lag 20 gamle eiketre som står langsmed ein åkerkant. Gjødselpåverknaden er diverre sterk og det blei med unntak av *Pachyphiale carneola* (VU) ikkje funne sjeldsynte og trua artar. Lokaliteten er difor vurdert som viktig/lokalt viktig (B/C-verdi)

Skjøtsel og hensyn: Hevda på lokaliteten bør halde fram som i dag. Det er viktig å prøve og unngå at lokaliteten blir utsett for sterk gjødselpåverknad. Unngå gjødselspreiing rett på trestammene.

13, Kolabygda - Nordland A, Store gamle trær (Eik) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategori følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg aust for garden Nordland i Kolabygda og omfattar ei rekkje gamle eiketre langsmed ein åkerkant og litt innover i skogen bak, samt eitt gammalt asketre ved ei hytte. Berggrunnen i området består av augneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen store gamle tre og omfattar om lag 10 eiketre med ein diameter på 60-90 cm og eitt grovt asketre med diameter på 120 cm som delvis står i ein rest av ei gammal hagemark. Trea har for ein stor del ganske vide kroner og noko daudt virke i form av større og mindre greiner. Det blei observert holrom i to av eiketre. borken er jamn til middels grov.

Artsmangfold: Parkmose (*Habrodon perpusillus*) (VU) blei påvist på eitt av dei gamle eiketre. I tillegg finst mykje sølvnever (*Lobaria amplissima*) på det gamle asketre og på eitt av dei gamle eiketre. Det er eit potensielt for fleire sjeldne og trua kryptogamar, særleg skorpelav, på trestammene.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er ei gammal hagemark som i dag blir beita av storfe. Gjødselpreget på feltvegetasjonen stort der dyra oppheld seg mykje, men det finst større parti med mykje naturengartar. Dei gamle trea blir like ikkje påverka av gjødsling i særleg grad. Eit par av trea står truleg så nær åkerkanten at trestammene kan vere påverka av direkte gjødselspreiing.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre område med store gamle tre i Kolabygda og sørover mot Lerang.

Vegetasjon: Hagemark (Rødlisbetegnelse) (G20)

Verdivurdering: Gammalt hagemarkfragment som framleis blir beita slik at den blir halden open. Dei gamle eiketre i det opne miljøet gjer at den sjeldsynte parkmosen finst i lokaliteten. Avgrensinga er difor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør haldes open ved at hevda som foregår på lokaliteten i dag bør halde fram. Det er viktig at det ikkje blir spreidd gjødsel på trestammene.

14, Kolabygda - Brekke N, Hagemark (Eikehage) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategori følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg nord for garden Brekke i Kolabygda og omfattar ein liten eikehage som ligg inntil dyrka mark. Berggrunnen i området består av augneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen hagemark med utforminga eikehage. Mange store eiketre med diameter på 40-90 cm, men òg nokre yngre tre innimellom. Det blei ikkje observert holrom og borken på trea er ikkje særleg grov. Det finst en del daude eikegreiner både oppe i trekronene og på bakken. Feltvegetasjonen er dominert av einstape, gulaks, hundegras, blåtopp, blåknapp, knollerteknapp og gauksyre, og er helt tydelig i gjengroing.

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

Artsmangfold: Den raudlista arten *Pahcyphiale carneola* (VU) blei registrert på ei grov eik i kanten av åkeren.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten blir ikkje beita eller hevda på anna vis. Dette har ført til at feltsjiktet er i gjengroing, men med unntak av nokre spreidde hasselkratt har det ikkje kome opp noko særleg med buskar og kratt. Dei eiketrea som står tettast innpå åkeren blir truleg noko påverka av gjødselspreiing. Det ligg i tillegg noko søppel heilt sør i lokaliteten. Her veks òg nokre unge innplanta grantre.

Fremmede arter: Nokre unge grantre i sør.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre område med store gamle tre i Kolabygda og sørover mot Lerang.

Vegetasjon: Hagemark (Rødlistebetegnelse) (G20)

Verdivurdering: Ganske liten, men velutvikla eikehage med ganske grove eiketree. Det blei påvist ein sårbar art og lokaliteten bør sjåas i samanheng med de andre lokalitetane med store gamle eiketree i nærleiken. Avgrensinga er difor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig å prøve og unngå at lokaliteten blir utsett for sterk gjødselpåverknad. Unngå gjødselspreiing rett på trestammane. I tillegg bør det setjast i verk tiltak dersom delar av lokaliteten begynner å gro att med buskar og kratt.

15, Meling, Store gamle trær (Andre treslag) - **Verdi A.**

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg ved Meling i Kolabygda og omfattar tre grove platanlønnar og eit eiketree i vegkanten. Berggrunnen i området består av augegneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen store gamle tre med utforminga andre treslag. Tre platanlønnar med ein diameter på 60-70 cm som står ope til rett ved gamle riksveg 13. I tillegg står eit halvgammalt eiketree rett ved sida.

Artsmangfold: De grove platanlønnane har påvekst av fleire sjeldsynte kryptogamar. Av lav finst den kritisk trua *Punctelia jeckeri* (CR), liten praktkrinlav (*Parmotrema chinense*) (VU) og liten lindelav (*Parmelina pastillifera*). Mosefloraen er òg ganske rik på oseaniske artar som er typisk for lysope miljø, som mellom anna ynglehårstjerne (*Syntrichia papillosa*), pløsegullhette (*Ulotia coarctata*), vribustehette (*Orthotrichum pulchellum*) og kystbustehette (*O. lyellii*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Areala omkring trea blir brukt som plen. Ein gammal steingard strekker seg frå vegen og langsmed trea. Det er sannsynleg at det treet som står nærmast vegen blir noko påverka av vegstøv, og det er dette treet som har den rikaste kryptogamfloraen. Noko hageavfall her vorte dumpa bak de grove trea.

Fremmede arter: Det er verdt å merke seg at vertstrea for dei sjeldsynte kryptogamane er ein framand art; platanlønn.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sjåas i samanheng med andre område med store gamle tre i Kolabygda og sørover mot Lerang.

Verdivurdering: Eit litt spesielt tilfelle der det som i utgangspunktet er eit framand treslag er veksestad for fleire artar som står på den norske raudlista for artar. Eg vel å ta sjå bort i frå at treslaget er framand for å ta omsyn til dei trua artane. Lokaliteten er difor ut i frå kriteriet for raudlisteartar vurdert som svært viktig (A-verdi), sidan det veks ein kritiske trua art i avgrensinga.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør bevarast ope som i dag.

16, Erevik, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - **Verdi C.**

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 27.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg rett sør for Erevik og omfattar to tronge dalar som strekker seg oppover mot Høgås. Lokaliteten er avgrensa mot beitemark i nord og mot fattig skogsmark i andre himmelretningar. I botn av dei to dalane er det høg råme. Det er nokre bergveggar i dalsidene og øvst i dalane ligg nokre større steinblokker. Berggrunnen i området består av augegneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen gammel lauvskog med utforminga fuktig kystskog. Lokaliteten fell inn under den sørlege låglandstypen som blir kalla temperert regnskog. Tresjiktet er dominert av bjørk, men noko hassel og rogn finst. Skogen er ikkje gammal, og kan vere fyrstegenerasjons skog på det som tidlegare har vore open beitemark. Vegetasjonen er fattig blåbærskog med typiske artar. Botnsjiktet er velutvikla og blir dominert av oseaniske mosar.

Artsmangfold: Det blei påvist nokre typiske artar for temperert regnskog som dvergperlemose (*Microlejeunea ulicina*) og småhinnemose (*Plagiochila punctata*). I tillegg blei dei noko råmekrevjande, men relativt utbreia artane purpurmose (*Pleurozia purpurea*) og hinnebregne påvist. Det blei ikkje påvist artar i det oseaniske lavsamfunnet sjølv om dette elementet finst i nærleiken.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er ikkje påverka av nyare inngrep.

Vegetasjon: Blåbærskog (A4)

Verdivurdering: Lite fragment med ei skogtype som ikkje er særleg vanleg i regionen, men som har nokre særse velutvikla førekomstar i nærleiken. Lokaliteten her ved Erevik inneheld ikkje mange av dei typiske arteane og er relativt liten. Avgrensinga er difor vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Verdiane i lokaliteten blir teke best omsyn til under fri utvikling.

17, Haukali, Naturbeitemark (Frisk fattigeng beitet) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt den 28.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i den nordvendte lia ovanfor garden Haukali i Forsand og omfattar eit større areal med naturbeitemark. Området består av tverrgåande ryggar med dalar i mellom og liknar difor eit ravinelandskap. Berggrunnen i området er fattig og består av diorittisk til granittisk gneis. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan lokaliteten truleg plasserast i sørboreal sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgresninga gjeld naturtypen natubeitemark med utforminga frisk fattigeng. Vanlege artar i enga er gulaks, raudsvingel, kystmaure, smyle, englodnegras, tepperot, hårsveve, engsoleie, lækjeveronika, småsyre, ryllik, blåklokke og bleikstorr. Nokre spreidde individ og klynger med svartor finst i forsenkningane. I botnsjiktet finst mykje engkransmose (Rhytidiadelphus squarrosus)

Artsmangfold: På ei steinblokk i overkant av lokaliteten veks den sårbare arten hodeskoddelav (Menegazzia terebrata).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i god hevd og ser ikkje ut til å bli gjødsla.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (G4)

Verdivurdering: Stort areal med ugjødsla, fattig naturbeitemark. Denne typen er ikkje særleg sjeldsynt i indre og litt mindre intensivt drivne områder, men lokaliteten ved Haukali er særst stor og i god hevd. Den er difor vurdert som viktig (B-verdi), sjølv om det ikkje blei funne sjeldsynte artar som kan bli knytte til sjølve enga.

Skjøtsel og hensyn: Hevda på lokaliteten bør halde fram som i dag.

18, Oaland, Rik kulturlandskapssjø (Kalkfattigere utforming) - Verdi C.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 28.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Avgrensinga omfattar eit lite vatn med kantsone nedanfor garden Oaland i Forsand. Berggrunnen i området er fattig og består av diorittisk til granittisk gneis. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan lokaliteten truleg plasserast i mellomboreal sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen rik kulturlandskapssjø med kalkfattigere utforming. Noko sumpvegetasjon langsmed kantane og noko flytebladvegetasjon på grunt vatn. Vanlege artar er flaskestorr, elvesnelle, vanleg tjønnaks, gul nøkkerose, stor nøkkerose, bukkeblad og takrør. Øyrevier veks spreidd i kantsona som myra i sør.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten blir sterkt påverka av gjødselsig frå omliggjande beitemark. Det er noko fyllmassar langsmed kanten av lokaliteten, mellom anna i vest. Det er slept aure i vatnet.

Vegetasjon: Elvenesnelle-starr-sump (O3)

Flyteblad-vegetasjon (P2)

Verdivurdering: Kulturlandskapssjøar er ikkje vanlege i Forsand. Denne lokaliteten er likevel ikkje særleg artsrik, ligg høgt over havet og er difor vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Unngå fysiske inngrep i kantsonene til sjøen.

19, Lerangsvatnet V, Store gamle trær (Eik) - Verdi C.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og Fylkesmannen i Rogaland ved Jon Inge Johnsen den 28.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg innunder Husafjellet, rett vest for Lerangsvatnet i Forsand og omfattar ei hol gammal eik i ei tørr, sørvendt rasmark. Berggrunnen i området består av augegneis og granitt. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan det meste av lågtliggjande areal i denne regionen plasserast i boreonemoral sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen store gamle tre med utforminga eik. Eiketre med ein diameter på 80-90 cm. Det er eit stort holrom på nedre deler av stammen. Det finst noko raudmold inne i treet. Vidare finst lite daude greiner på treet.

Verdivurdering: Hol eik i rasmark. Det blei ikkje registrert sjeldsynte eller trua artar på dette treet. Holheten er ganske open og det er lite truleg at det finst sjeldsynte eller trua insekt knytte til eika. Lokaliteten er vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Verdiane i lokaliteten blir teke best omsyn til under fri utvikling.

22, Varen (Vardatoppen) NA, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi B.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 28.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i lia på sørvestsida av Gåsavatnet opp mot Varen (Vardatoppen), rett over vatnet frå Gitlandsåsen naturreservat, og består av ei relativt bratt nordaustvendt lise med eit nordvendt markert søkk i sør. Området er avgrensa mot vatnet i nedkant og skinnare og tørrare skog ellers. Berggrunn: augegneis og granitt (NGU 2013). Bioklima-region: boreonemoral – klart oseanisk (BN-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia er dekt av nokså gammal blandingsskog dominert av furu og bjørk, med sparsamt og spreidd innslag av rogn, osp, hassel, eik og så vidt rognasal og kristtorn. Lia er nokså bratt, med ein del bergskrentar, og det er òg ganske mykje skog som står på mosegrodd blokkmark. Vegetasjonstypen er nesten berre humid blåbærskog, men små rikare felt med lågurtskog fins òg, og i det humide søkket i sør er det storbregneskog med bjørk, hegg, osp og furu. Skogen er nokså gammal, med spreidd nokså gamle furu og bjørk, stadvis halvgrove hassel, i nord enkelte temmeleg gamle og middels grove eiketre, ellers tre mest av moderate dimensjonar. Det er lite død ved.

Artsmangfold: Området har interessant artsamangfold av kryptogamar, inkl. fleire lav og mosar på trestammar og berg typiske for boreonemoral regnskog, sjølv om sjeldsynte og krevjande artar er få. På bjørk, rogn og hassel fins gammelgranlavsamfunnet ganske frodig (men ikkje artsrikt), med mykje kattefotlav (*Arthonia leucopellae*) og gammelgranlav (*Lecanactis abietina*), noko vanleg rurlav (*Thelotrema lepadinum*), og regnskogsartane *Arthonia arthonioides* og gul pærelav (*Pyrenula occidentalis*). På bjørk og furu er ringstry (*Usnea flammea*) ikkje sjeldsynt, på eik *Pachyphiale carneola* og *Mycobilimbia pilularis*, muslinglav (*Normandina pulchella*) spreidd, på osp stor fløyelslav (*Megalania grossa*). Lungeneversamfunnet er berre heilt marginalt utvikla, på nokre få hasselstammar, med buktporelav (*Stictia sylvatica*) og grynfiltlav (*Pannaria conoplea*). Av mosar fins m.a. regnskogsartane dvergperlemose (*Microlejeunea ulicina*) spreidd på bjørk, og småhinneose (*Plagiochila punctata*) ganske vanleg på berg. Av vedbuande sopp fins den nokså sjeldsynte rutebroddsopp (*Hymenochaete corrugata*) på levande hassel, og eikebarkskorpe (*Dendrothele commixta*) på barken av levande eik. Karplantefloraen er ordinær, men m.a. mykje fins på små lågurtparti, og rognasal spreidd.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eldre skog som ikkje er påverka i nyare tid.

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligg på ei halvøy med mykje boreonemoral regnskog og kystfuruskog, og dessutan i kanten av eit ganske stort samanhengande gammalskogsområde der Gitlandsåsen naturreservat utgjer kjernen (men med fleire viktige lokaliteter utanfor reservatet, ikkje minst på vestsida av Gåsavatnet).

Verdivurdering: Området har eldre, moderat til middels godt utvikla boreonemoral regnskog med ganske god treslagsblanding og innslag av gammal bjørk og eik. Artsmangfoldet er moderat interessant, med fleire raudlisteartar og fleire typiske regnskogsartar på både berg og trestammar, men sjeldsynte og kravfulle artar er få (men slike kan finnast, kanskje særleg er det potensial for mosar på berg). Lokaliteten er vurdert som viktig (verdi B).

Skjtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane.

23, Heiatjørna S, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi C.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 29.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på sør-sørvestsida av Heiatjørna litt aust for Gitlandsåsen naturreservat og vest for Rv13. Lokaliteten består av ei smal stripe brattlendt skog innunder ein langstrakt nordvendt låg bergskrent, avgrensa av skinnare og tørrare skog omkring. Berggrunn: augegneis og granitt (NGU 2013). Bioklima-region: sørboreal – klart oseanisk (SB-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Skogen står i ei humid nordvendt skråning/svak gryte, med overrislete våte bergskrenter bak. Det er bjørk-furu blandingsskog, med sparsamt innslag av småvekst rogn. Fleire stader er det mykje større og mindre mosegrodde steinblokker. Av bjørk fins ein del gamle tre, mens andre treslag ikkje er særskilt gamle. Det er lite død ved.

Artsmangfold: Skogen er humid, og fleire råmekrevjande kryptogamar i det boreonemorale regnskogsselementet vart funnen, men elementet verkar berre ganske svakt utvikla, og sjeldsynte/krevjande artar er ikkje påvist. På berg og stein veks hinnebregne, pelssåtemose (*Campylopus atrovirens*), grannkrekmose (*Lepidozia pearsonii*) og purpurmose (*Pleurozia purpurea*), på gammal bjørk m.a. *Arthonia arthonioides*, kattefotlav (*A. leucopellae*), gammelgranlav (*Lecanactis abietina*) og vanleg rurlav (*Thelotrema lepadinum*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Eldre skog som ikkje er påverka i nyare tid.

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Området har eldre kystskog som kan klassifiserast som kjøleg boreonemoral regnskog, men berre svakt utvikla og det er ikkje påvist sjeldsynte/krevjande artar, og lokaliteten er vurdert difor som lokalt viktig (verdi C).

Skjtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane.

25, Dørviklia, Kystfuruskog (Temperert regnskog med furu) - Verdi B.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 26.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg sør-søraust for Dørvika på austsida av Lysefjorden, og består av ei høg og bratt nordvendt brei dalgryte oppe i lia ovanfor fylkesvegen, avgrensa av eit større hogstfelt i nedkant og skinnare-tørrare skog ellers. Berggrunn: dels båndgneis, dels diorittisk til granittisk gneis og migmatitt (NGU 2013). Bioklima-region: sørboreal – klart oseanisk (SB-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia er dekt av gammal blandingsskog med furu og bjørk som vanlegaste treslag, og med spreidd-sparsamt innslag av rogn og eit par ospeholt. Vegetasjonstypen er blåbærskog, sjeldsynt storbregneskog, og nokre små punkt av svak lågurtskog nokre stader. Det er mykje små bergskrentar i skogen. Skogen er nokså gammal, med grov furu (50 cm vanleg dbh), nokre

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

tre opp mot 70 cm), og mykje gammal og nokså grov bjørk, gammel og grov osp, og gamle men smådimensjonerte rogn. Spreidd fins litt gadd og læger av både furu og lauvtre (bjørk og osp), i fleire nedbrytningsstadier, men berre ganske små mengder.

Artsmangfold: Området har interessant artsamangfold både av lav, mosar og vedbuande sopp. Det boreonemorale regnskogselementet inngår spreidd, med ringstry (*Usnea flammea*) på furu, kystvortelav (*Pertusaria multipuncta*) på rogn, skorpelaven *Arthonia arthonioides* på bjørk, hinnebergne på berg, og råmekrevjande mosar på stein og berg m.a. gullhårmose (*Breutelia chrysocoma*), pelssåtemose (*Campylopus atrovirens*) og noko purpurmose (*Pleurozia purpurea*). Hodeskoddelav (*Menegazzia terebrata*) vart sett sparsamt på rogn. Av meir utbreidde artar er det mykje kattedotlav (*Arthonia leucopellaea*), gammelgranlav (*Lecanactis abietina*) og vanleg rurlav (*Thelotrema lepadinum*) på bjørk, stor fløyelslav (*Megalania grossa*) på osp. Av vedbuande sopp vart den sjeldsynte tyrvoksskinn (*Phlebia serialis*) funnen på grov furulåg (ikkje tidlegare funnen i Rogaland), og truleg *Gloeocystidiellum porosum* på ospelåg.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eldre skog som ikkje er påverka i nyare tid. I nedkant er eit stort hogstfelt der det truleg har stått liknande (men kanskje enda fuktigare skog) enn i lia ovanfor.

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Området har gammal kystfuruskog og moderat utvikla kjølig boreonemoral regnskog, med gamle tre av både furu, bjørk, rogn og osp, stabilt humid, og eit interessant artsamangfold med fleire raudlisteartar, inkl. typiske regnskogsartar av lav og mose og sjeldsynte vedbuande sopp. Lokaliteten er vurdert som ein sterk B-verdi (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane.

26, Indre Dørvikneset A, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi C.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 26.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg aust for Indre Dørvikneset på austsida av Lysefjorden, og består av ei nordvendt lita dalgryte opp fra fylkesvegen, avgrensa mot skrinne skog omkring. Berggrunn: augagneis og granitt (NGU 2013). Bioklima-region: sørboreal/boreonemoral – klart oseanisk (SB/BN-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området har middelaldrande, fattig blåbær-bjørkeskog, med nokre steinblokker og i bakkant ein låg bergvegg.

Artsmangfold: Skogen er humid, og på berg og stein veks ein del typiske suboseaniske mosar, m.a. vengemose (*Douinia ovata*), fleinlåmose (*Dicranodontium denudatum*), småstylte (*Bazzania tricrenata*) og storstylte (*B. trilobata*), men meir kravfulle artar vart ikkje sett. Lavfloraen er fattig.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eldre skog som ikkje er påverka i nyare tid. Ei lita kraftlinje går på austsida.

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Oseanisk bjørkeskog, men relativt ung skog og uten krevjande artar (truleg noko for tørt lokalklima), og lokaliteten har berre marginale verdier. Verdisetting: lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane.

27, Pannevikskogen, SV for Nedreidane, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi C.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 26.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg SV for Nedreidane på austsida av Lysefjorden, og består av eit nordvendt, grunt, ganske bratt dalsøkk og NØ-vendte hellingar på vestsida av søkket, avgrensa mot beita mark i nedkant og tørrare og skrinne bjørkeskog ellers. Berggrunn: augagneis og granitt (NGU 2013). Bioklima-region: sørboreal – klart oseanisk (SB-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området har humid og fattig, middelaldrande blåbær-bjørkeskog med spreidd småvokst rogn. Større og mindre steinblokkar og småberg er vanleg. Feltsjiktet ber noko preg av beiting av sau.

Artsmangfold: Skogen er stabilt humid, og på berg og stein veks ein del typiske oseaniske og suboseaniske mosar, m.a. gullhårmose (*Breutelia chrysocoma*), pelssåtemose (*Campylopus atrovirens*), vengemose (*Douinia ovata*), purpurmose (*Pleurozia purpurea*), samt vidare utbreidde artar som heimose (*Anastrepta orcadensis*), fleinlåmose (*Dicranodontium denudatum*), småstylte (*Bazzania tricrenata*) og storstylte (*B. trilobata*). Lavfloraen er fattig, med kattedotlav (*Arthonia leucopellaea*) på bjørk som einaste av ein viss interesse.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eldre skog som ikkje er påverka i nyare tid. Ein traktorveg går inntil lokaliteten i nedkant. Sau beitar noko i skogen.

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dette er humid, oseanisk bjørkeskog, men lokalklimaet er tydeleg ikkje optimalt, og området har berre ganske sparsamt utvikla oseanisk artsamangfold, og er vurdert difor som berre lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane. Beite vil truleg vere indifferent.

28, Kammen SV, A for Eidavatnet, Gammel fattig edellauvskog (Eikeskog) - Verdi A.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 27.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i den djupe, veglause dalen Haukalivatnet-Eidavatnet, nærare bestemt rett nord for Vassbotvatnet, og består av eit vestvendt lite bekkesøkk ned mot Eidavatnet med tilhørande hellingar, avgrensa mot granplantefelt i sørvest og ordinær bjørkdominert skog ellers. Berggrunn: augagneis og granitt (NGU 2013). Bioklima-region: boreonemoral – klart oseanisk (BN-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Her står gammal eikeskog med noko osp og bjørk isprengd, i hovudsak av blåbærtype, med overgang mot svak lågurtskog nokre stader. I øvre del står ca 30-35 grove, gamle eiketre, dei fleste i storleiken 50-70 cm stammediameter, dei største opp mot 80-90 cm. Trea har oppsprukken bark, grove levande og daude greiner, fleire har daude stammedelar, og 6-7 av trea er svakt til moderat hule. På bakken ligg nokre eikelæger danna frå grove nedfalle greiner, delstammar og stammedelar. Det er god foryngelse av eik under dei gamle trea. I nedre delen av området står meir ordinær, rettstamma halvgammal eikeskog med tre på 30-40 cm. Kanskje har området vore eikehage/hagemarksskog for lenge sidan, men skogen ber lite preg av dette i dag.

Artsmangfold: Dei gamle eiketrea og daud eikeved har ein interessant lavflora og soppfunga, med fleire sjeldsynte artar. På levande eik fins m.a. kystnever (*Lobaria virens*), muslinglav (*Normandina pulchella*), grynfiltlav (*Pannaria conoplea*), vanleg rurlav (*Thelotrema lepadinum*) og *Thelopsis rubella*. Av vedbuande sopp vart sett dei nokså vanlege eikebarkskorpe (*Dendrothele commixta*), eikebroddsopp (*Hymenochaete rubiginosa*) og ssvovelkjuke (*Laetiporus sulphureus*), og på ein grov nedfallen delstamme var det svært rikeleg fruktifisering av den sjeldsynte eikedynekjuke (*Perenniporia medulla-panis*). På levande osp var det stor ospeildkjuke (*Phellinus populicola*).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen har sikkert vore beite tidlegare, kanskje har det vore hardt beita eikehage, men skogen ber lite preg av dette i dag. I bekken er det på toppen ein gammal steindam, og eit nyare rør går herifrå ned til Eidavatnet.

Fremmede arter: Ingen registrert, men stor fare for spontanspreiing av gran inn i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Området har store naturverdiar knytt til konsentrasjon av gamle eiketre med viktige strukturar for biologisk mangfold (grov bark, gamle greiner og tørrgreiner, hule parti, daud ved), med fleire sjeldsynte artar (inkl. ein som er sært sjeldsynt på Vestlandet). Lokaliteten er vurdert difor som særskild viktig (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane. Beite vil truleg vere indifferent.

29, Vassbotn, Naturbeitemark - Verdi C.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 27.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i den djupe, veglause dalen Haukalivatnet-Eidavatnet, nærare bestemt rett nord for Vassbotvatnet, og består av den åpne beitemarka omkring Vassbotn-plassen, avgrensa mot yngre skog rundt. Berggrunn: dels båndgneis, dels diorittisk til granittisk gneis og migmatitt (NGU 2013). Bioklima-region: boreonemoral – klart oseanisk (BN-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vassbotn er ein gammal, nå ikkje-bebodd liten gard, med rimelig intakte hus og ein del åpen beitemark med steingjerder rundt. Vegetasjonstypen vekslar mellom frisk fattigeng, noko tørrare fattigeng (mest på litt brattare bakkar vest for elva), og nokre stader òg fuktig fattigeng, førstnemnde dominerar. Beitemarka er i god hevd og er godt avbeita. Under inventeringa var det geiter på vestsida og lama på vestsida. Spreidde enkeltstående lauvtre og små alléer/holt av lauvtre fins, av desse er fleire større platanlønn og ei gammal stuvingsask. Det har tidlegare stått ei lengre rekkje med gamle stuvingsaskar langsmed bekken, men desse er nyleg hogd.

Artsmangfold: Vegetasjonen er fattig, og karplantefloraen verkar triviell, men fleire typiske engplantar vart sett, som smalkjempe, gulaks (mykje), kystmaure, samt mykje engkransmose (*Rhytidiadelphus squarrosus*) i botnsjiktet. Det var særskild lite sopp å se på undersøkingstidspunktet, og evt. interessante beitemarkssopp er ikkje dokumentert, men det kan vere potensial for slike.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området blir beita av geiter og lama. Beitetrykket er høgt, og er vurdert som passande. Det kunne nesten verke som om delar av marka vart slått som plen. Området verkar lite gjødsla. Rekkja med gamle stuvingsaskar er nyleg hogd, noko som er svært uheldig. I 2012 sto det ein trelavvo på beitemarka, og det låg fleire haugar med nyleg oppkappa ved.

Fremmede arter: Fleire større platanlønn står i kanten av beitemark, og eit tre òg utpå.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Beitemarka har godt beitetrykk, verkar lite gjødsla, og har eit godt utvikla naturbeitepreg med både frisk og tørr eng, og med potensial for interessante beitemarkssopp. Lokaliteten er vurdert førebels som lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Beite på nåverande nivå. Gjødsling og jordbearbeiding må unngås. Gammal ask må få stå.

30, Eikjeland SV, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi B.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 28.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i Espedalen, på sørsida av Espedalsåna, og består av ei nordvestvendt lise mellom elva og fylkesvegen litt oppi lia på sørsida. Avgrensa område grensar mot elva i nedkant, vegen i oppkant, og stort sett mot beitemark og anna kulturmark mot vest og aust. Berggrunn: diorittisk til granittisk gneis og migmatitt (NGU 2013). Bioklima-region: boreonemoral – klart oseanisk (BN-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia har lauvskog dominert av bjørk, samt ein god del svartor, og sparsamt ask, hegg, rogn og selje. Vegetasjonstypen er for det meste humid blåbærskog. Nederst er det mest svartor, partivis i form av rein, fattig til intermediær svartorsumpskog (som kanskje stadvis heller er fattig svartor-kjeldeskog). Sump- og kjeldepartia er ikkje grøfta, og har intakt hydrologi. Skogen er stort sett ganske tett, men ein del mosegrodde steinblokker bryt stadvis opp tresjiktet noko. I vest står skogen i mosaikk med beitemark. Det meste av skogen er middelaldrande, med tre av moderat alder og med lite død ved, men særleg i nedste delen mot elva, er det ein del grov og gammal svartor. Det er òg grov svartor i mosaikk med beitemarka.

Artsmangfold: I utgangspunktet har området bra potensial for råmekrevjande mosar og lav på berg og tre (humid, nordvestvendt, sump- og kjeldeparti, lågtliggende langs større elv), men det vart ikkje påvist spesielle eller sjeldne artar (men kystkorall-lav *Bunodophoron melanocarpum* er tidlegare funne på oversida av vegen). Artsundersøkingane var ikkje særskilt grundige (mørkt og vanskelege leiteforhold). Heller ikkje av karplanter er det påvist anna enn heilt ordinære artar.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det meste av lia har eldre skog som ikkje er påverka i nyare tid, men vestre delen, mot beitemarka, blir sikkert noko beita.

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lia har eldre låglandsskog som er stabilt humid og fuktig, og med i utgangspunktet gunstig for råmekrevjande kryptogamar. Sjølv om slike ikkje er påvist, er det sannsynlig at fleire spesielle artar finst. Området er eit av få litt større parti med samanhengande låglandsskog langs Espelandsåna, og har difor viktig landskapsøkologisk funksjon. Under noko tvil er vurdert lokaliteten som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane. Beite i nærområda til beitemarka i vest er truleg indifferent, men ein bør ikkje sleppe beitedyr ut i våte skogparti (sump- og kjeldesog) pga. fare for tråkkskadar.

31, Espedalsvatnet NV, *Rik edellauvskog* (Alm-lindeskog) - **Verdi A.**

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 28.6.2012 i samheng med naturtypekartlegging. Østre del er kartlagt i 2009 av Geir Gaarder, Helge Fjeldstad og Trond Magne Storstad som naturtypelokalitet BN00080491 "Espedalsvatnet nord" (Naturbase 2013), denne blir her slått sammen med arealet kartlagt i 2012. Ny beskrivelse og avgrensning 2012 erstatter tidligere lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg på nordsida av Espedalsvatnet, om lag midt på vatnet, og består av ei bratt søraustvendt li avgrensa mot veg og vatnet i nedkant, stup og svært bratte bergskrentar i oppkant, og store åpne rasmarker og skrinnskog mot nord og sør. Tverrskarbekken i sør danner ei lita bekkekløft. Berggrunn: dels diorittisk til granittisk gneis og migmatitt, med striper av båndgneis og amfibolitt (NGU 2013). Bioklima-region: boreonemoral – klart oseanisk (BN-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mykje av lia har meir eller mindre steinete, fattig til intermediær bjørkedominert skog (blåbærskog og svak lågurtskog). Langsmed rikare striper i berget er treslagsblandinga større, og fleire stader er det her edellauvskog med lind, ask, noko hassel og einskilde eik, samt sparsamt selje og osp. Edellauvskogen er mest intermediær lågurtskog, mens rikare lågurtskog er sjeldsynt. Fleire stader bryt små og større glissent tresette eller åpne rasmarksfelt opp skogen. Skogen er jamnt over relativt gammal. Det er godt innslag av grove, gamle lind og ask (mange/alle desse er styva for lenge sidan), og òg nokre ganske grove eiketre, mens andre treslag er mest ikkje særskilt gamle og grove. Nokre stader er det nokså ung askeskog. Det er ikkje spesielt mykje død ved, men spreidd ligg nokre læger og nedfalne greiner av flere ulike treslag på bakken.

Artsmangfold: Karplantefloraen er jamnt over ganske fattig, med artar typiske for steinete, fattig lågurtskog, og med lokalt engprega feltsjikt (m.a. blåklukke, smalkjempe, lodnegras). På små rikare punkt fins òg m.a. junkerbregne, hundekveke, skogsalat, myske. Lavfloraen på dei gamle edellauvtrea og på berg er fleire stader relativt rik, men kravstore og sjeldsynte artar fins berre sparsamt. Lungeneversamfunnet er middels godt utvikla, med fløyelsglye (*Collema furfuraceum*), blyhinnelev (*Leptogium cyanescens*), filthinnelev (*L. saturninum*), sølvnever (*Lobaria amplissima*), lungenever (*L. pulmonaria*), skrubbenever (*L. scrobiculata*), kystnever (*L. virens*), kystvrenge (*Nephroma laevigatum*), grynfiltlav (*Pannaria conoplea*), kystfiltlav (*Pannaria rubiginosa*), rund porelav (*Sticta fuliginosa*), buktporelav (*S. sylvatica*), grynporelav (*S. limbata*), og dei sjeldsynte prakthinnelev (*Leptogium cochleatum*) og truleg kornfiltlav (*Parmeliella testacea*). Av skorpelev fins dei oseaniske *Pachyphiale carneola* og *Thelopsis rubella* spreidd på ask og lind. Av moser er kveilmose (*Pterogonium gracile*) og galleteppepose (*Porella arboris-vitae*) sett på berg. Sopp er lite undersøkt. Vedsoppfungaen virker fattig, og det er truleg heller ikkje særskilt stort potensial for jordbuande sopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Heile lia har eldre til gammal skog som ikkje er påverka i nyare tid. Tidlegare bruk av imidlertid vore meir omfattande, med mykje styving av lind og ask, og truleg òg noko beite (gras- og urterike parti i sakte attgroing).

Fremmede artar: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligg eit distrikt med uvanleg høg førekomst av kravfulle lav- og dels moseartar typisk for tempererte regnskogar. Sjølv om den avgrensa lokaliteten ikkje ligg heilt inntil andre førekomstar av regnskog, må han reknas som ein viktig del av desse førekomstane.

Verdivurdering: Lia har klare naturverdiar knytt til gammal oseanisk edellauvskog, og er ein variant av varmekjær boreonemoral regnskog (om enn ikkje sær godt utvikla), med relativt rik lavflora i første rekke på gamle ask og lind (inkl. to EN-artar og to VU-artar). I tillegg er her moderate kvalitetar knytt til nokså gammal bjørkedominert skog. Dei største naturverdiane fins i nordre del, men òg i sør er det flere striper med edellauvskog. Lokaliteten vurderast som svært viktig (verdi A), men på grensa mot B.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane, sjølv om lia har ein del gamle styvingstre. Beite er truleg indifferent for naturverdiane.

32, Tungebekken, *Gammel lauvskog* (Fuktig kystskog) - **Verdi B.**

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 28.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg sør for Øvre Espedal, og består av eit parti i den bratte nordvendte lia langsmed Tungebekken, som i øvre del danner en foss, samt lisideskogen vest for bekken. Avgrensa område grenser mot beiteskog i nedkant og tørrare

bjørkedominert skog ellers. Berggrunn: dels båndgneis, dels diorittisk til granittisk gneis og migmatitt (NGU 2013). Bioklima-region: sørboreal – klart oseanisk (SB-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lia har for det meste humid, middelaldrande, glissen, fattig bjørkeskog (mest blåbærtype) med mykje steinblokker og småberg. Der bekken fell bratt ned er det nær åpent, berglendt. Her dannar bekken antydning til fosserøksamfunn på berga, men berre svakt utvikla. Skogen langs sjølve bekkeløpet nedover er tettare, fattig blandingsskog av bjørk og hegg. Naturtypen er her sett til "skog", men det er artsmessig stort overlapp mot "nordvendte kystberg og blokkmark".

Artsmangfold: Lokaliteten ligg i ei nordvendt beskytta iside, som sammen med bekken gir eit stabilt humid klima, skogen er skyggefull, kjølig og humid, og med ein del råmekrevjande mosar på berg og steinblokker, inkludert fleire oseaniske karakterartar som gullhårmose (*Breutelia chrysocoma*), pelssåtemose (*Campylopus atrovirens*), grannkrekemose (*Lepidozia pearsonii*), purpurmose (*Pleurozia purpurea*) og praktvebladmose (*Scapania ornithopodioides*), samt meir utbreidde suboseaniske artar som heimose (*Anastrepta orcadensis*), småstylte (*Bazzania tricornata*), storstylte (*B. trilobata*), fleinljåmose (*Dicranodontium denudatum*), kysttornemose (*Mnium hornum*). Sjeldne artar vart ikkje funne. Andre artsgrupper er av liten interesse. Orelav (*Hypotrachyna revoluta*) vart sett på hegg. Vegetasjonen er fattig og karplantefloraen triviell.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lite påverka i nyare tid, men nedre deler blir beita noko av sau som beveg seg opp i lia nedanifrå.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten har kvaliteter knytt til stabilt humid, oseanisk blokkmarks-bjørkeskog, med eit oseanisk element av mosar, men utan at området kan seias å vere spesielt verdifullt. Lokaliteten er vurdert som viktig (verdi B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for ivaretaking av naturverdiane.

33, Plasset SA, Naturbeitemark - Verdi C.

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 28.6.2012 ifbm. naturtypekartlegging.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i Øvre Espedal, heilt i sørkanten av kulturlandskapet, inn mot den bratte nordvendte skoglia oppover langs Tungebekken, og grensar til skog i sørkant og kunsteng/sterkt gjødslet beitemark ellers. Det er noko vanskeleg å avgjere grensa mot sterkare gjødsla mark. Berggrunn: dels båndgneis, dels diorittisk til granittisk gneis og migmatitt (NGU 2013). Bioklima-region: sørboreal – klart oseanisk (SB-O2).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Arealet er åpen beitemark (sau) på noko småkupert mark, med mange store og små steinblokker (som tyder på at marka ikkje har vore underlagt same intensive bruk som mykje av kulturlandskapet ellers i Øvre Espedal) og gamle steingjerder. Vegetasjonstypen er i hovudsak frisk fattigeng, med fuktigare fattigeng i forseningar, og med våtare vegetasjonstypar mot bekkedrag i aust. Beitemarka er godt avbeita og ber ikkje preg av attgroing. Nokre få lauvtre av midlare alder står spreidd. Oppover i hellinga overtek glissen beiteskog med bjørk, einer og litt hegg på fuktige stader.

Artsmangfold: Artsmangfoldet er dårleg undersøkt. Vegetasjonen er fattig, og karplantefloraen verkar triviell. Det var særskild lite sopp å se på undersøkingstidspunktet, og evt. interessante beitemarkssopp er ikkje dokumentert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området blir beita av sau. Beitetrykket er høgt, og er vurdert som passande. Området verkar å vere relativt lite gjødsla, i alle fall samanlikna med omkringliggande kulturmark.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Beitemarka har godt beitetrykk, opprinneleg preg (mykje stein og steingjerder), og verkar lite gjødsla, og skil seg ut frå andre, mer intensivt drivne delar av kulturlandskapet i Øvre Espedal. Lokaliteten er vurdert førebels som lokalt viktig (verdi C).

Skjøtsel og hensyn: Beite på nåverande nivå. Gjødsling og jordbearbeiding må unngås.

34, Haukali S, Gammel lauvskog (Fuktig kystskog) - Verdi B.

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus ved Torbjørn Høitomt og John Inge Johnsen den 28.06.2012 i samband med naturtypekartlegging i Forsand kommune på oppdrag frå Fylkesmannen i Rogaland. Raudlistekategoriar følgjer Norsk raudliste for artar 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligg i den nordvendte lia sør for garden Haukali i Forsand og omfattar eit større areal med kryptogamrik bjørkeskog. Lokaliteten si avgrensing vert rekna som noko usikker. Berggrunnen i området er fattig og består av diorittisk til granittisk gneis. Lokaliteten ligg i overgangen mellom klart og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998), men heller truleg mest mot fyrstnemnte. Når det gjeld vegetasjonssone kan lokaliteten truleg plasserast i sørboreal sone.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensinga gjeld naturtypen gammal lauvskog med utforminga fuktig kystskog. Børkedominert skog med innslag av noko ask, hegg og rogn. Skogen er ikkje særleg gammal og det finst få gamle tre og lite naud ved. Vegetasjonen er for ein stor del typisk blåbærskog med mykje torvmose og noko fattig sigvegetasjon. Rikare flekker finst langsmed bekkar og ved nokre bergframspring. I dei rikare partia er karplantefloraen ganske rik med artar som skogsalat, lundrapp, vassarve, mjødurt, sløke, trollurt og skogstorkenebb. Både i botnsjiktet og på bergveggar finst eit rikt utval meir eller mindre råmekrevande mosar.

Artsmangfold: Mosefloraen er artsrik med fleire råmekrevande artar. Dei sjeldsynte artane kystflope (*Heterocladium wulfsbergii*) (VU) og buttornemose (*Rhabdoweisia crenulata*) (VU) blei begge funne i ein liten bekkedal nord i lokaliteten. Av andre interessante artar finst mellom anna purpurmose (*Pleurozia purpurea*), kulegråmose (*Racomitrium ellipticum*), seterflette (*Hypnum hamulosum*), gullhårmose (*Breutelia chrysocoma*) og bergljåmose (*Dicranodontium uncinatum*).

-Naturtypar i Forsand kommune 2012 -

Bruk, tilstand og påvirkning: Sjølve lokaliteten er ikkje påverka av nyare inngrep, men den grensar mot planta granskog i nedkant

Fremmede arter: Ikkje registrert

Vegetasjon: Hinnebregne-utforming (Rødlistebetegnelse) (F2d)

Blåbærskog (A4)

Småbregneskog (A5)

Verdivurdering: Fuktig skogsli med funn av fleire sjeldsynte og dels raudlista, råmekrevande moseartar. Dette miljøet er ganske vanleg i regionen, men inneheld eit sørvestleg artselement som ikkje har særleg stor utbreiing landet sett under ett. Lokaliteten er derfor vurdert som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling (ingen inngrep) vil vere optimalt for å bevare naturverdiane.

3.3 Registreringsstatus

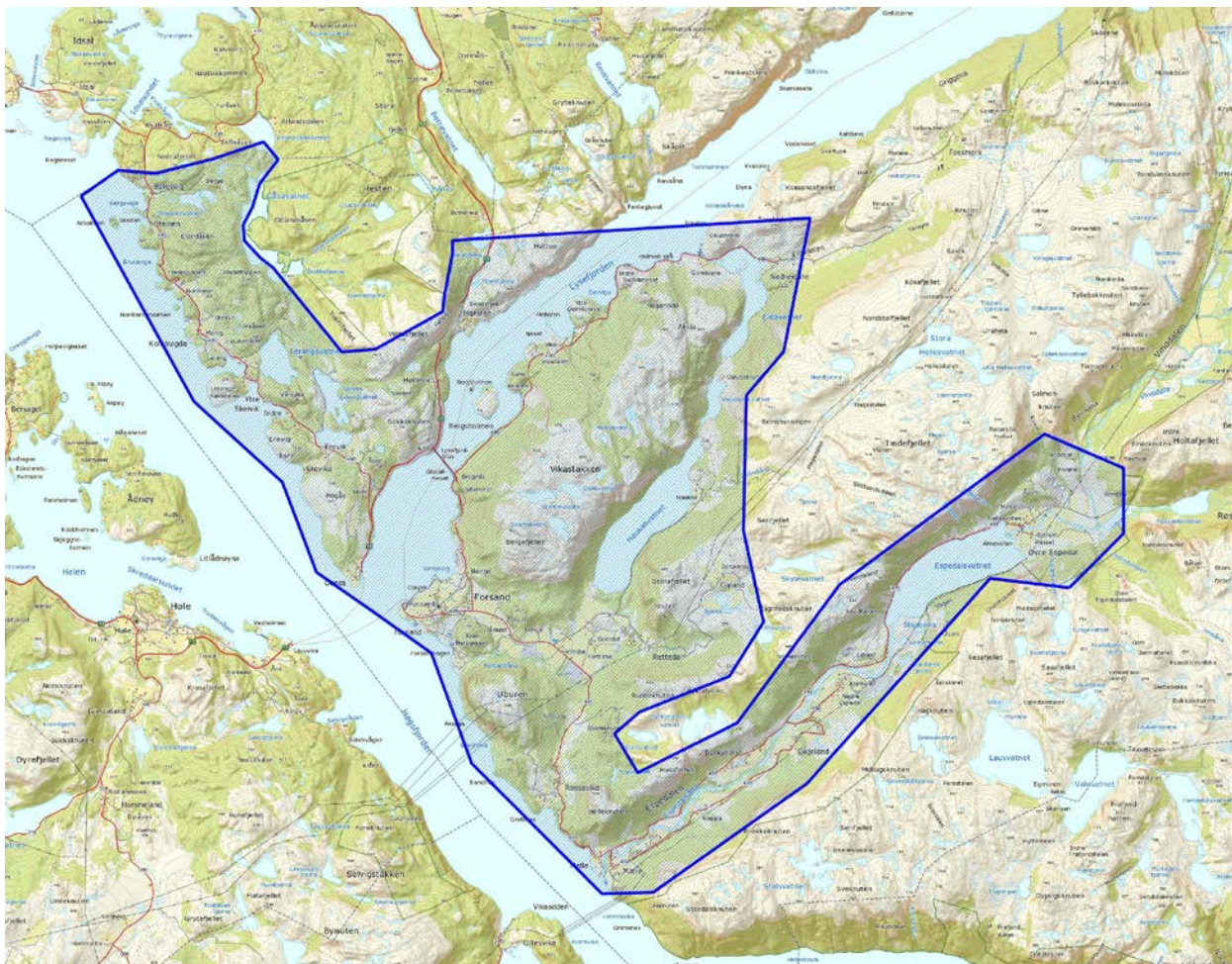
I følge naturtypehandboka (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) kap. 7.7 er det ei målsetting at kommunen skal ha oversikt over kva areal som er godt kartlagt og kva som ikkje er godt kartlagt. I eit prosjekt med avgrensa middel vil ein ikkje kunne kartlegge alt areal innan ein kommune. Målet med kartlegginga i Forsand i 2012 var å skaffe tilstrekkeleg god oversikt over lågtliggande areal vest i kommunen.

Arealet som nå er skravert i dekningskartet (**figur 2**), er vurdert som godt kartlagt. Ei naturtypekartlegging er ment og skaffe til veie ein overordna oversikt over naturverdiane som finst i kommunen. Dette betyr likevel ikkje at alt areal er detaljkartlagt, og om det til dømes er planlagt ei utbygging, må ein ut og gjere ei meir detaljert naturkartlegging, ofte som eit ledd i ei heilskapleg konsekvensutreiing. Dette er årsaka til at BioFokus ikkje bruker omgrepet "fullstendig kartlagt" jf. DN sin fire trinns skala til å beskrive grad av dekning. Dei tre andre er "godt kartlagt", "dårlig kartlagt" og "ikkje kartlagt". Dei delane av kommunen som ikkje er skravert som "godt kartlagt" etter BioFokus si kartlegging i 2012 vurderast førebels som "dårlig kartlagt". Dette er truleg upresist for noko areal langsmed Lysefjorden, men vi kjenner ikkje til kor godt dette arealet som heilskap er kartlagt.

Om ein skal peke på eit vidare behov for kartlegging, kan det vere å få ei heilskapleg oversikt over naturverdiane langsmed Lysefjorden. Fjellområda i Forsand er truleg for det meste relativt artsfattige på grunn av den sure og harde berggrunnen som dominerer store område.

Lokalitet 11, Lerangshammaren. Førekost av grå buktrinslav (EN).

Figur 2: Dekningskartet viser dei delane av Forsand kommune som i dag er vurdert og vere godt kartlagt. Areal som ikkje er skravert er rekna som dårleg kartlagt.

3.3.1 Status for dei ulike hovudnaturtypane

Vurderingane under gjeld for kommunen som heilskap.

Myr og kjelde: Det er tidlegare registrert ein lokalitet med rikmyr i Forsand, men det vart ikkje registrert myr- og kjeldelokalitetar i 2012. Det kan førekomme noko areal med rikare myr i høgtliggende delar av kommunen, med potensialet er truleg ikkje særleg stort. → Kartleggingsstatus: Middels godt kartlagt.

Rasmark, berg og kantkratt: Det er berre registrert to lokalitetar innanfor denne hovudtypa, og begge desse er nordvendte kystberg og blokkmark. Mindre areal med denne typen inngår i fleire lokalitetar med til dømes gammal lauvskog. → Kartleggingsstatus: Middels godt kartlagt.

Kulturlandskap: Ved kartlegginga i 2012 blei det sett fokus på kulturlandskap og dei naturtypane som høyrer til her. Det blei funne fleire viktige og særskilte lokalitetar med førekomst av sjeldsynte artar. Det gjeld stort sett hagemarker og gamle tre med ein artsrik kryptogamflora, samt nokre ugjødsla naturbeitemarker. Hovudnaturtypen kulturlandskap er nå rekna som godt dekkja inn. → Kartleggingsstatus: Godt kartlagt.

Ferskvann/våtmark: Det finst ikkje mange lokalitetar innanfor denne hovudnaturtypen i Forsand. Viktige bekkedrag er ein type med som ofte inngår i naturtypen bekkeløft og bergvegg og som berre i einiske tilfelle har vorte kartlagt som sjølvstendige lokalitetar.

Sjølv om de fleste litt større bekke draga i låglandet er vurdert, er det truleg at det finst fleire viktige bekke drag som munnar ut i Lysefjorden. Nokre av desse er tidlegare kartlagt i samband med bekkekløftprosjektet, men mange bekkar står att. Desse miljøa langsmed Lysefjorden har eit særskild godt potensial for sjeldsynte mosar knytt til rennande vatn. → Kartleggingsstatus: Middels godt kartlagt

Skog: Skogområda i Forsand har i naturtypesammanheng vorte kartlagt i fleire trinn. Bekkekløftkartlegginga i 2008 førte med seg mange lokalitetar langsmed Lysefjorden. Vidare har det i perioden 2006-2009 vorte brukt noko tid på å kartleggje skogverdiar i fleire delar av kommunen. Dette har på ingen måte vore systematiske registreringar, men dei potensielt mest verdifulle lokalitetane vart oppsøkt. Kartlegginga i 2012 skulle ikkje fokusere særskilt på skog, men fleire lågtliggande lokalitetar vart kartlagt vest i kommunen. Truleg er dei mest verdifulle lokalitetane med gammal lauvskog og rik edellauvskog nå fanga opp. Unntaket er Lysefjorden, der det står att ein del areal som førebels ikkje er oppsøkt. Nokre lokalitetar med kystfuruskog er òg avgrensa, men det er berre ein liten del av kommunen som er aktuell for denne typen, og dette området, nord og aust for Kolabygda, er ganske godt dekket. → Kartleggingsstatus: Middels/godt kartlagt.

Kyst og havstrand: Det er ikkje registrert nokon lokalitetar i denne hovudtypen, og potensialet er lågt. → Kartleggingsstatus: Middels/godt kartlagt.

4 Diskusjon

4.1 Ansvarsnaturtypar og -artar i kommunen

Kapittelet er ment å fokusere på heilt særeigne naturkvalitetar som kommunen har eit særskild ansvar for i eit regionalt til nasjonalt perspektiv.

Forsand ligg i kjerneregionen for ei lang rekkje sjeldsynte og trua råmekjevande kryptogamar med sørvestleg utbreiing i Noreg. Desse artane er knytt til fleire ulike naturtypar, men gammal lauvskog, rik edellauvskog, bekkekløft og bergvegg, hagemark og store gamle tre er truleg dei viktigaste. Særleg artsrikt er det i nokon gamle lauvskogsområde knytt til nordvendte bergveggar. Særskilte område er Uburen, Kolabygda, og Lysefjorden.

Det er funne ei lang rekkje raudlista artar i kommunen, men det er særleg gruppene lav og mosar som peiker seg ut. Når det gjeld lav er det registrert eit stort mangfald av råmekrevjande artar med grå buktrinslav (*Hypotrachyna laevigata*) (EN), hårkrinslav (*Parmotrema crinitum*) (EN), kystskoddellav (*Menegazzia subsimilis*) (EN) og *Punctelia jeckerii* (CR) som fire av dei mest sjeldsynte. Mosefloraen er enda meir særeigen med to artar som i Noreg berre er funne i Forsand kommune. Den eine, horngrimemose (*Herbertus noreus*) (VU) finst fleire stadar langsmed Lysefjorden og er funnen fleire gonger i nyare tid. Den andre, goldmose (*Leptoscyphus cuneifolius*) (CR), er berre funnen ein gong i Noreg, og det var ved Uburen i 1896. Av andre artar har òg den sjeldne sylmose (*Artactylocarpus alpinus*) (EN) vorte funne fleire gonger i Forsand frå gammalt av. Forsand er truleg ein av kommunane i Noreg med flest registrerte sjeldsynte råmekrevjande moseartar.

Det er òg verdt å nemne at Forsand kommune og har fleire funn av svært sjeldne insekt. Heile fire biller og to veps i kategorien sterkt trua er registrert i kommunen. Desse funna er gamle, men det skulle vore leita etter desse og andre sjeldsynte artar insekt i potensielle miljø.

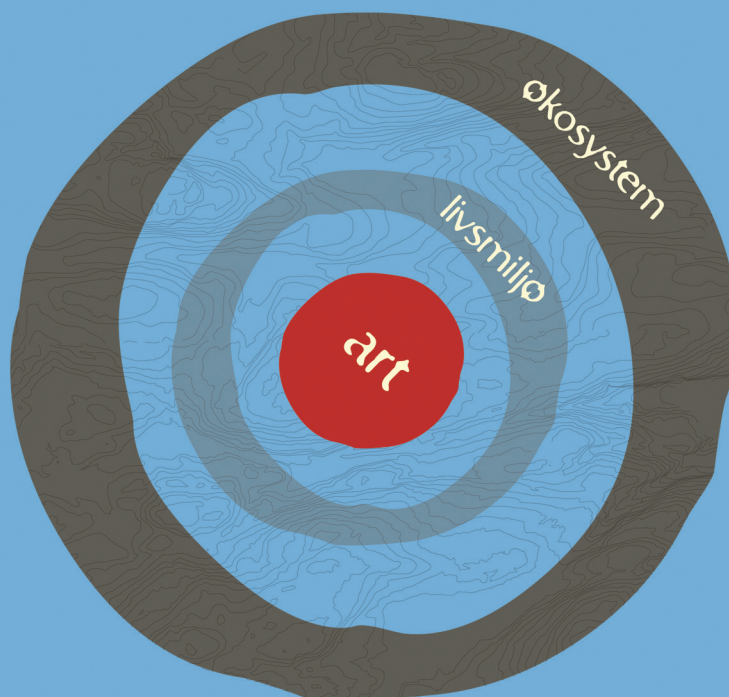
5 Litteratur

Artskart 2013. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Kålås, J. A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Trondheim.

Lindegard, A. og Henriksen, S. (red.). 2011. Norsk raudliste for naturtypar 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Naturbase 2012. Direktoratet for Naturforvaltning.
http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-268-5

BioFokus-rapport 2013-10